

Top 10 Hoogtepunten van Venetië

Welkom in Venetië	5
Venetië verkennen	6
Hoogtepunten van Venetië.....	10
Basilica San Marco	12
Dogenpaleis.....	16
Piazza San Marco.....	20
Canal Grande	24
Gallerie dell'Accademia	30
Santa Maria Gloriosa dei Frari.....	32
Rialtomarkt	34
Torcello	36
Campo Santa Margherita.....	38
Peggy Guggenheim- collectie.....	40

De Top 10 van alles

Beroemde Venetianen.....	44
Literair Venetië.....	46
Kunstenaars.....	48
Paleizen	50
Kerken	52
Musea en galeries	54
Bruggen.....	56
Weg van de massa.....	58
Venetië voor kinderen.....	60
Amusement.....	62
Restaurants.....	64
Osterie (wijnbars).....	66
Cafés, bars en clubs	68
Winkelen.....	70
Festivals en evenementen.....	72
Venetië zonder portemonnee.....	74
Veelgestelde vragen	76

Venetië van buurt tot buurt

San Marco.....	80
San Polo en Santa Croce.....	88
Dorsoduro.....	96
Cannaregio	102
Castello.....	108
De noordelijke lagune.....	116
De zuidelijke lagune en het Lido.....	122
Padua, Vicenza en Verona	128

De afkorting Tvg in dit boek staat voor Toegankelijk voor gehandicapten

Binnen de Top 10 zegt een positie niets over kwaliteit of populariteit. Alle items zijn wat dat betreft geheel gelijkwaardig.

Omslag voor en rug Gondels liggen aange-meerd in het Canal Grande bij San Marco

Omslag achter Mensen genieten in de zomer van de San Marco

Titelpagina Basilica di Santa Maria della Salute aan het Canal Grande

Wegwijs in Venetië

Vervoer naar en in Venetië.....	138
Praktische informatie.....	140
Accommodatie	146
Register	152
Dankbetuiging	157
Nuttige uitdrukkingen	158

De informatie in deze Capitool Top 10 Venetië wordt regelmatig gecontroleerd en aangepast. Alles is in het werk gesteld om ervoor te zorgen dat de informatie in dit boek bij het ter perse gaan zoveel mogelijk is bijgewerkt. Gegevens zoals telefoonnummers, openingstijden, prijzen, exposities en reisinformatie zijn echter aan veranderingen onderhevig. De uitgever is niet aansprakelijk voor consequenties die voortvloeien uit het gebruik van dit boek.

TOP 10 ★ Dogenpaleis

Het Palazzo Ducale (Dogenpaleis) is een schitterende mengeling van Byzantijnse, gotische en renaissancistische architectuur. Het paleis was de residentie van de 120 dogen die Venetië bestuurden van 697 tot 1797. In de 9de eeuw stond hier een fortachtig bouwwerk, dat plaatsmaakte voor dit sierlijke gotische palazzo, al is het wel vele malen wegens brand verbouwd. Kunstenaars als Titaan, Tintoretto en Bellini wedijverden om het paleis te verfraaien, evenals de architecten Antonio Rizzo en Pietro Lombardo. Laatstgenoemde schiep de rijk versierde westgevel.

1 Gevel

De gevels langs de kade en het Piazzetta bestaan uit een zuilengalerij met kapitelen van Istrisch steen, een loggia en een muur van roze en crèmekleurig natuursteen (boven).

2 Sala del Senato

In deze zaal (onder) debatteerde de Senaat over oorlogs-aangelegenheden, buitenlandse zaken en handel. Er waren twee klokken – de ene gaf de uren aan, de andere de tekens van de dierenriem.

3 Wapenkamer

Een fascinerende, zij het huiveringwekkende verzameling fraaie vuurwapens, ceremoniële wapens en wapenrustingen (links) uit Azië en het Westen. Onder de oorlogstroeieën bevindt zich een Turkse vlag, buitgemaakt tijdens de Slag bij Lepanto (1571).

4 Gevangnissen

Aan weerszijden van het kanaal leiden gangen en trappen naar een doolhof van cellen. Casanova, een van de beroemdste gevangenen (blz. 44), wist in 1756 te ontsnappen via het dak. De 'nieuwe gevangnissen' waren tot ca. 1940 in gebruik en zitten vol muurteksten van oud-bewoners.

5 Ponte dei Sospiri

De vroeg-17de-eeuwse, barokke Brug der Zuchten (boven) voert naar de paleisgevangnissen. De naam zou verwijzen naar de zuchten die de veroordeelden slaakten als ze hier voor het laatst een glimp opvingen van de lucht en de zee.

6 Sala dello Scudo

In deze boeiende zaal ziet u enorme wereldbollen (onder) en geschilderde landkaarten uit 1762. De kaart van Oost-Azië toont de reizen van Marco Polo naar China, compleet met kamelen, neushoorns en de mythische Landen van de Menseneters.

PALEISWIJZER

De vertrekken op de drie verdiepingen zijn voorzien van borden met uitleg in het Italiaans en het Engels. Volg de rode pijlen. De rondleiding door de 'geheime plekken' (*itinerari segreti*) van het paleis is boeiend. Deze voert u naar de vroegere bestuurszalen en martelkamers.

Scala d'Oro 7

Deze prachtige Gouden Trap (rechts) dankt zijn naam aan het vergulde stucwerk dat de fresco's omlijst. Via deze trap liepen eregasten naar de tweede verdieping. Hij werd ontworpen door Sansovino (blz. 49) en voltooid door Scarpagnino (1559).

8 Porta della Carta

De hoofdingang van het paleis (nu de bezoekersuitgang) bezit een portaal uit 1438 met fraai beeldhouwwerk van vader en zoon Bon. Het kreeg de naam 'papieren deur' omdat hier edicten werden opgehangen.

9 Sala del Maggior Consiglio

Deze zaal (links) is beschilderd met Venetiaanse zeges en er is een fries met portretten van 76 dogen – een zwart gordijn symboliseert de verrader Marin Falier (blz. 19).

10 Vertrekken van de doge

De privévertrekken van de doge zijn ingericht met rijk brokaat, prachtige friezen, vergulde plafonds en fraaie kunstwerken.

TIPS VOOR DE TOERIST:

Kaart R5

■ Piazza San Marco ■ 041-2715911 ■ www.visitmuve.it ■ Rondleiding langs de 'geheime plekken' (*itinerari segreti*) van het paleis: 848-082000 (bij het paleis of per telefoon reserveren); dag. 9.55, 10.45 en 11.35 uur in het Engels;

Entree: € 20 (€ 14 met korting)

Open dag. 8.30–19.00 (nov.-maart 8.30–17.30) uur (toegang tot 60 min. voor sluitingstijd); gesloten 1 jan., 25 dec.

Entree € 18 (inclusief toegang tot Museo Correr-complex)

■ In een rustig, modern café in de voormalige stalen kunt u genieten van een hapje en een drankje.

■ In het Museo dell'Opera, vlak bij de kassa, zijn veel van de originele 14de-eeuwse gevelkaptelen te zien – de meeste exemplaren buiten zijn kopieën uit de 19de eeuw.

TOP 10 Venetië zonder portemonnee

Mozaïek in de Basilica San Marco

1 Basilica San Marco

Toegang tot de belangrijkste kerk van de stad, versierd met Byzantijnse mozaïeken, is gratis. Het enorme gebouw is gemodelleerd naar een moskee in Constantinopel. De muren zijn voorzien van beeldhouwde stukken steen en op de vloer ziet u prachtige geometrische patronen (blz. 12-13).

2 Gratis wandelexcursie www.venicefreewalkingtour.com

Elke ochtend en middag zijn er vanaf Campo Santi Apostoli in Cannaregio gratis wandelexcursies in het Engels. Deskundige vrijwilligers begeleiden u op een korte route langs plekken weg van de massa. U moet wel reserveren.

3 Kunstnacht www.artnightvenezia.it

Eén nacht in juni (kijk op de website voor data) zijn er gratis concerten, exposities, lezingen, demonstraties oude ambachten en video's te bewonderen en bij te wonen, georganiseerd door de gemeente en de Ca' Foscari-universiteit. Voor sommige evenementen moet u reserveren.

4 Gratis museumtoegang

Op de eerste zondag van de maand is de toegang tot alle Italiaanse staatsmusea gratis. In Venetië zijn dat de Gallerie dell'Accademia, de

Galeria Franchetti alla Ca' d'Oro, het Museo Archeologico, het Museo d'Arte Orientale en het Palazzo Grimani.

5 Boten kijken

Zoek een mooi plekje aan het water en geniet van de unieke aanblik van mensen die hun dagelijks werk per boot uitvoeren, zoals een vuilnisophaaldienst, het openbaar vervoer, bloemenverkoop en taxidrijven. Het water wordt ook vaak bevolkt door eenden en aalscholvers die op zoek zijn naar eten. Leuke plekjes zijn Punta della Dogana (blz. 98), de Zattere (blz. 97) en het kanaal in Cannaregio.

6 Sala San Marco Biblioteca, Museum met medische instrumenten

Kaart R2 ■ Ospedale Civile, Campo SS Giovanni e Paolo, Castello ■ Open d-za 9.30-12.30, 14.00-17.00 uur

Deze bibliotheek boven de ingang van het openbare ziekenhuis (*ospedale civile*) met zijn prachtige marmeren gevel is gratis toegankelijk. Bewonder de kunstwerken en huiver bij de aanblik van de collectie chirurgische instrumenten.

7 Museo della Musica Kaart N6 ■ Chiesa di S Maurizio, Campo S Maurizio, S Marco ■ 041-2411840

Dit fascinerende museum in een verbouwde kerk biedt gratis toegang. Bewonder de historische collectie bijzondere muziekinstrumenten die teruggaat tot aan de tijd van Vivaldi.

Museo della Musica

8 Begraafplaats Isola di San Michele

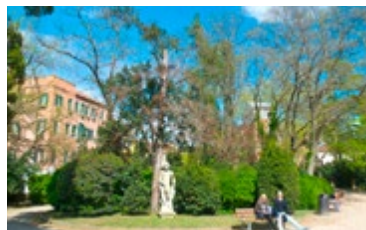
Op een eiland dat wordt omsloten door een hoge stenen muur en begroeid is met cipressen vindt u de monumentale begraafplaats van de stad (blz. 118). Zelfs als de graven van bijvoorbeeld Igor Stravinsky, Diaghilev of Joseph Brodsky u niet kunnen boeien, is het het een leuke plek om zomaar wat te wandelen.

Begraafplaats Isola di San Michele

9 Castello Giardini Pubblici

Deze tuinen in de wijk Castello werden eind 19de eeuw aangelegd door de Franse bezetters, wat meteen de stijl verklaart. Laat uw vermoeide voeten rusten op een bankje in de schaduw, terwijl de kinderen stoom kunnen afblazen in de speeltuin (blz. 111).

Castello Giardini Pubblici

10 Gratis concerten

In kerken en buurtzalen geven orkesten en koren uit heel Italië maar ook uit het buitenland vaak gratis concerten. Informatie over dit soort evenementen staat op straat-affiches die zijn aangebracht op de stadsmuren.

TOP 10 GELDBESPARENDE TIPS

Bedieningsgeld uitsparen

1 Ga voor goedkope accommodatie naar een website voor lastminuteaanbiedingen. Een hostel is goedkoper dan een hotel.

2 Huizenruil is een voordelige manier om Venetië te ervaren – en te wonen zoals een Venetiaan.

3 Bewonder meesterstukken – schilderijen en beeldhouwwerk – in de vele kerken in de stad, waar de toegang niet veel kost.

4 Koop een pizzapunt in een van de vele *pizza al taglio*-tentjes. Perfect voor als u onderweg bent.

5 Koop picknickspullen bij een supermarkt en vul uw waterfles bij een kraan of een fontein.

6 Koop een Venezia Unicapas online (www.veneziaunica.it). U kunt deze gebruiken voor veerboten en bij bezienswaardigheden. U bespaart tijd en geld.

7 Spaar bedieningsgeld uit in een café, doe zoals de Venetianen doen en drink uw drankje bij de bar in plaats van zittend aan een tafeltje.

8 Bezoek tijdens de Biennale (elke twee jaar; www.labiennale.org) de vele gratis shows die er in de hele stad te zien zijn.

9 Goedkope kleding en schoenen zijn te koop op de wekelijkse dinsdagmarkt op het Lido.

10 De Rolling Venice Card (www.veneziaunica.it) biedt kortingen bij winkels en restaurants voor jonge bezoekers (leeftijd 6-29 jaar).

TOP 10 Castello

Deze wijk, de 'vissenstaart' van Venetië, is genoemd naar een kasteel dat hier waarschijnlijk in de Romeinse tijd werd gebouwd. In het westelijke deel van deze buurt staan veel historische gebouwen, zoals de kerken Santi Giovanni e Paolo en San Zaccaria (blz. 52). Ook zijn er vele scheepswerven te vinden, zoals het oude Arsenale. In de bomenrijke Giardini wordt de Biennale gehouden (blz. 111).

Riva degli Schiavoni

1 Riva degli Schiavoni Kaart F4

Een kade vol souvenirwinkeltjes en toeristen. U kunt hier langs fraaie palazzi (de meeste zijn omgebouwd tot hotel) wandelen en er staat een monument uit 1887 voor Vittorio Emanuele, de eerste koning van Italië. De uit Istrisch steen opgetrokken Ponte della Paglia, genoemd naar het *paglia* (stro) dat hier werd ont-scheept, verbindt de kade met de Piazza San Marco. Vanaf deze brug is de Brug der Zuchten het best te fotograferen. Aan het oostende van de kade staat het Ca' di Dio (huis van God), een 13de-eeuws hospitium voor pelgrims die op weg waren naar het Heilige Land.

2 Hotel Danieli

Dit 15de-eeuwse palazzo met een roze gotische gevel ligt prachtig aan het water nabij de Piazza San Marco. Het paleis was eigendom

van verschillende adellijke families en kwam in 1822 in handen van Joseph da Niel. Hij bouwde het om tot een hotel, waarin vele beroemdheden te gast waren, onder wie Dickens, Wagner en Ruskin. Rond 1940 werd een bijgebouw toegevoegd, wat tot een grote controverse leidde. Op het dak van deze vleugel is een schitterend restaurant te vinden (blz. 146).

Opvallende gevel van Hotel Danieli

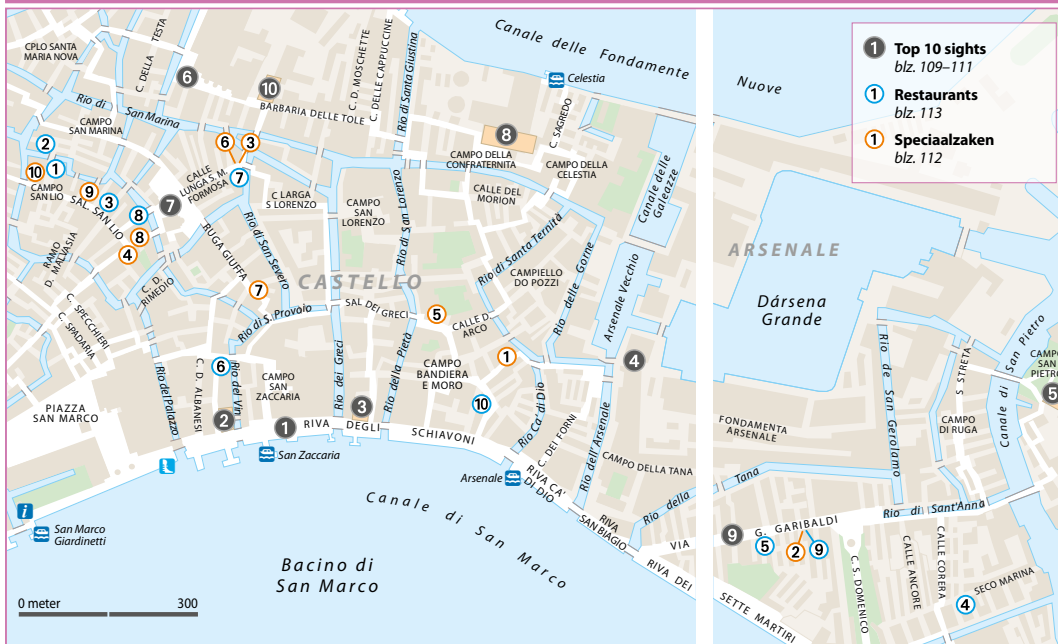
3 Santa Maria della Pietà Kaart F4 ■ Riva degli Schiavoni, Castello 3700 ■ Open di-vr 10.15- 12.00, 15.00-17.00, za en zo 10.15- 13.00, 14.00-17.00 uur ■ Niet gratis ■ www.pietavenezia.org

Deze kerk met zijn klassieke voorgevel is onlosmakelijk verbonden met de componist Antonio Vivaldi. Het godshuis was deel van het ernstig gevestigde weeshuis, waar Vivaldi muziekles gaf. Tijdens een van de avondconcerten kunt u hier een fraai plafondfresco van Tiepolo bewonderen, met een koor van jonge wezen, te herkennen aan de granaatappelbloesems. De koornissen in de kerk waren bedoeld voor zangers en edelen die zich niet onder het gewone volk plachten te begeven.

Santa Maria della Pietà

KAART VAN CASTELLO

Speciaalzaken

1 Cesare Sent

Kaart G2 ■
Fondamenta Vetrai 8B, Murano
 Dit getalenteerde lid van een glasblazersfamilie maakt volgens de eeuwenoude Muranotraditie prachtige moderne objecten.

Glaswerk van Cesare Sent

2 ArtStudio

Kaart G2 ■
Fondamenta Rivalonga 48, Murano
 Glaskunstenaar Davide Penso vervaardigt ter plekke Afrikaans ogende glazen kralen.

3 Manin 56

Kaart G2 ■ **Fondamenta Manin 56, Murano**
 Een schitterende winkel met allerlei designartikelen, waaronder de gegraveerde schalen en slanke wijnglazen van Salvati.

4 Nason & Moretti

Kaart G2 ■ **Calle Dietro Gli Orti 12, Murano**
 In deze winkel vindt u een enorm assortiment glaswerk, gemaakt door beroemde Murano-ontwerpers in de schitterendste kleuren en stijlen. Zeker een bezoek waard.

5 Barovier & Toso

Kaart G2 ■ **Fondamenta Vetrai 28, Murano**
 De geschiedenis van de familie Barovier gaat terug tot de 13de eeuw, de oudste glasblazersfamilie ter wereld. Barovier & Toso maakt nog altijd even schitterend glaswerk.

6 Mazzega

Kaart G2 ■ **Fondamenta da Mula 147, Murano**
 In de grote toonzalen staan traditionele en moderne ontwerpen van glas opgesteld. De nadruk ligt op kroonluchters en vazen.

7 CAM

Kaart G2 ■ **Piazzale Colonna 1, Murano**
 Dit is de eerste winkel die u tegenkomt als u uitstapt op Murano bij de halte Colonna. Het is een zaak van internationale faam, gespecialiseerd in modern glaswerk.

8 Pastificio e Panificio Giorgio Garbo

Kaart H1 ■ **Via S Mauro 336, Burano**
 Proef hier versgebakken bussolai, het zandgebak met vanillesmaak waar Burano om bekendstaat. Het gebak is rond of S-vormig.

9 Emilia Burano

Kaart H1 ■ **Via Galuppi 205, Burano**
 Prachtig kant en schitterend zelfontworpen linnengoed in deze familie-worpetiek.

10 Lidia Merletti d'Arte

Kaart H1 ■ **Via Galuppi 215, Burano**
 Een prachtige winkel met kanten tafelkleden, handdoeken en matten. Achterin kunt u een 18de-eeuwse bruidsjapon, een kanten waaier van Lodewijk XIV en kanten altaarstukken bewonderen.

Lidia Merletti d'Arte

Restaurants

PRIJSKLASSEN

Per persoon voor een driegangenmenu met een halve fles wijn, inclusief bediening en andere kosten.

€ tot € 40 €€ € 40-€ 60 €€€ vanaf € 60

1 Trattoria Busa alla Torre, Da Lele

Kaart G2 ■ **Campo S Stefano 3, Murano** ■ 041-739662 ■ **Open hele jaar voor lunch** ■ Niet tvg ■ €

Eet binnen onder een balkenplafond of buiten op het plein. Begin met de met vis gevulde ravioli, maar houd een plekje over voor het nogagebak.

2 Panificio Giovanni Marcato

Kaart G2 ■ **Fondamenta Rivalonga 16, Murano** ■ 041-739176 ■ **Gesloten zo** ■ €

Lekkere pizza vol tomaten en olijven en traditionele *zaletti*-koekjes of heerlijke taart met chocolade.

3 Osteria La Perla Ai Bisatei

Kaart G2 ■ **Campo S Bernardo 6, Murano** ■ 041-739528 ■ **Open alleen voor lunch** ■ Geen creditcards ■ **Niet tvg** ■ €

De gerechten zijn redelijk geprijsd. De *fritto misto* (gefrituurd zeebanket) smaakt hier prima.

4 Trattoria Valmarana

Kaart G2 ■ **Fondamenta Nava-gero 31, Murano** ■ 041-739313 ■ **Open alleen voor lunch** ■ €

Stijlvolle eetgelegenheid met terras. Proef de *rombo al forno con patate e olive* (bot met aardappels en olijven).

5 Riva Rosa Ristorante

Kaart H1 ■ **Via S Maruo 296, Burano** ■ 041-730850 ■ **Open voor lunch en diner** (reserveren noodzakelijk); **gesloten wo** ■ €€€

Romantisch dineren op het dak of aan het kanaal. Proef de *Rossini-aperitivo* met vers aardbeiensap en prosecco.

6 Trattoria ai Cacciatori

Kaart H1 ■ **Fondamenta S Caterina 24, Mazzorbo** ■ 041-730118 ■ **Gesloten ma, 7 jan.-7 feb.** ■ €
 Goedkoper dan in Burano. U kunt gnocchi met krab eten en in de herfst staat er wild op het menu.

Antica Trattoria alla Maddalena

7 Antica Trattoria alla Maddalena

Kaart H1 ■ **Fondamenta S Caterina 7B, Mazzorbo** ■ 041-730151 ■ **Open voor lunch en vroeg diner; gesloten do, jan.** ■ €

Proef de artisjokken of de geroosterde eend met een lichte streekwijn.

8 Al Gatto Nero

Kaart H1 ■ **Fondamenta Giudecca 88, Burano** ■ 041-730120 ■ **Gesloten ma, 1ste week juli, 2 weken in nov.** ■ **Niet tvg** ■ €€
 Heerlijk visrestaurant met terras, omgeven door kleurrijke huizen.

9 Locanda Cipriani

Kaart H1 ■ **Piazza S Fosca 29, Torcello** ■ 041-730150 ■ **Gesloten nov.-dec. ma en di; jan. en feb.** ■ **Niet tvg** ■ €€€

De specialiteit is de *filetto di San Pietro Carlina* (gebakken zonnevis met tomaat en kappertjes).

10 Venissa

Kaart H1 ■ **Fondamenta S Caterina 3, Mazzorbo** ■ 041-5272281 ■ **Gesloten di (restaurant), wo (osteria); nov.-april** ■ €-€€€

Kies voor de relaxte *osteria* of het stijlvolle restaurant met groenten uit eigen tuin.